

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

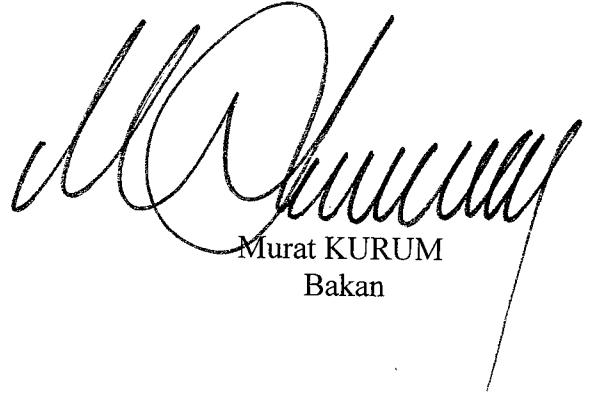
Sayı :30824082-610-13094613
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/26888 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Hatay Samandağ'da Gürkal İnşaat'a ait bir beton santrali Hatay 3. İdare Mahkemesi tarafından verilmiş olan yürütmeyi durdurma kararına rağmen faaliyetlerini sürdürmektedir. Santral ilkin 90 m³ altında üretim yapacaklarını belirtip ÇED gerekli değildir kararı almış, sonrasında kapasitesini 360 m³'e çıkarmıştır. Gece-gündüz çalışan beton santralinin neden olduğu çevre kirliliği, insan sağlığına yönelik riskler ve tarım arazilerine verdiği zararlar bölge halkının ciddi mağduriyetine yol açmaktadır. Ayrıca, atıkların Asi Nehri'ne bırakıldığına dair iddialar çevresel felaket endişesini de artırmaktadır. Bu gerekçelerle Samandağ halkının talebi ile dava açılmış ve kazanılmıştır. Karara istinaden beton santralinin çalışması durdurulmuştur. Fakat bunun üzerine santral tekrar kapasite küçültme gerekçesi ile Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne başvurmuş ve Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararı ile işletme izni almıştır. Oysa mahkeme, beton santralinin ilkokula 275 metre, konutlara 100 metre, tarım alanlarına 40 metre yakınlıkta olduğunu belirleyerek, yer seçiminin yanlış olduğu ve halk sağlığına zarar verdiği kararına varmıştır. Santral mahkeme kararına rağmen tarım alanlarının kirleterek çevre ve halk sağlığını tehlikeye atarak çalışmalarına devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mahkeme kararına rağmen söz konusu beton santralinin faaliyetine devam etmesinin yasal dayanağı nedir?
- 2- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Hatay İl Müdürlüğü tarafından, mahkeme kararına rağmen söz konusu beton santraline hangi gerekçelerle ve ne zaman yeniden işletme izni verilmiştir? Kapasite düşürülmesine ilişkin detaylar nelerdir ve bu durum çevre ve halk sağlığı bağlamında ele alınan mahkeme kararını nasıl etkilemektedir?
- 3- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak, mahkeme kararının uygulanmaması ve santralin faaliyetine devam etmesi konusunda herhangi bir inceleme veya girişimde bulunulmuş mudur? Bulunulmuşsa, bu inceleme ve girişimlerin sonuçları nelerdir?
- 4- Beton santralinin ilkokula ve yerleşim alanlarına yakınlığı dikkate alındığında, bu durumun çevre ve insan sağlığı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini bertaraf etmek için Bakanlığınızca hangi önlemler alınmıştır veya alınması planlanmaktadır?
- 5- Söz konusu beton santralinin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci nasıl yürütülmüştür? "ÇED gerekli değildir" kararı hangi gerekçelerle verilmiştir? Mahkeme tarafından bu kararın yürütmesinin durdurulmasının ardından Bakanlığınızca yeni bir değerlendirme yapılmış mıdır?
- 6- Benzer şekilde, aleyhine mahkeme kararı bulunan ve buna rağmen faaliyet gösteren başka sanayi tesisleri bulunmakta mıdır? Varsa, bu tesisler hakkında Bakanlığınızca ne tür işlemler yapılmaktadır?

- 7- Kamu yararının ve çevre sağlığının korunması adına, yargı kararlarının uygulanmasının takibi ve denetimi konusunda Bakanlığınızın mevcut mekanizmaları nelerdir?
- 8- Hatay ili özelinde, deprem felaketinin ardından yeniden yapılanma sürecinde çevre ve insan sağlığına duyarlı bir planlama yapılması için Bakanlığınızca hangi kriterler belirlenmiştir ve bu kriterlere uyulmakta mıdır? Söz konusu beton santrali bu kriterlere uygun mudur?

CEVAPLAR

Dava konusu işletmeye daha önce Hatay Valiliğince (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) verilmiş olan 01.12.2023 tarih ve 2023283 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Gerekli Değildir" belgesine konu olan Hazır Beton Santrali'nde Kapasite Artışı (360 m³/saat hazır beton üretimi) Projesi'nin iptaline yönelik Hatay 3. İdare Mahkemesi'nin 2024/3134 Esas No'lu davası neticesinde iptaline karar verilmiş olup, mahkeme kararı doğrultusunda işletmeye verilen 01.12.2023 tarih ve 2023283 sayılı "ÇED Gerekli Değildir" kararı ile buna yönelik verilmiş olan 2391717664.1.1 belge no'lu Geçici Faaliyet Belgesi'nin de iptali sağlanmıştır. Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'nin 09.01.2025 tarihli yazısı ile faaliyeti durdurulmuştur.

Firma "ÇED Gerekli Değildir" kararının iptalinden sonra tesiste teknik değişiklikler ve gerekli tüm çevresel önlemleri arttırıp, kapasitesini 90 m³/saate indirerek aynı saha için ÇED Kapsam dışı yazısı almak için yeniden 13.02.2025 tarihinde Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'ne (belgenet evrak no:11914095) tekrar müracaat yaparak yeniden değerlendirme yapılmasını istemiştir.

Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'ne yapılan yeni başvuruya istinaden Bakanlığımıza Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) konusunda 21.01.2025 tarihli yazısı ile görüş sorulmuş olup; Bakanlığımızın 22.01.2025 tarihli cevabı yazısında da özetle; 90m³/saat için Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'nce yeniden değerlendirme yapılabileceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)'nin teknik personeline başvuru dosyası incelenerek yerinde de inceleme yapılmış ve inceleme neticesinde kapasitenin hem Antakya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından verilmiş olan Kapasite Raporu'na göre hem de üretici firma olan Polmaksan Müh. Mak. San. Ve Tic. A.Ş tarafından ibraz edilen Kapasite Düşürme Raporu'na istinaden 90m³/saate düşürüldüğü tespit edilmiştir.

Bu kapsamda; 25/11/2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ÇED Yönetmeliği'nin Ek-2 Listesi'nin 18. Maddesi'nde ; Çimento bazlı yapı elemanları ve/veya hazır beton tesisleri; b)- Üretim kapasitesi 100 m³/saat veya üzerinde olan hazır beton tesisleri'nin Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED)'ne tabi olduğu, 100 m³/saat ve altı kapasitede olan tesislerin de ÇED kapsam dışı olduğu net bir şekilde ifade edilmektedir.

Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personellerince firmanın üretim kapasitesinin 90m³/saat olduğunun tespiti üzerine yapılan başvuru değerlendirilmiş ve yerinde tespit tutanağı düzenlenerek firmaya, 21.02.2025 tarihli işlem ile ÇED kapsam dışı yazısı düzenlenmiş ve akabinde çevre izni sürecinin başlatılabilmesi için ilgili kurumlar'dan 28.02.2025 tarihli yazı ile firmanın faaliyetinin durdurulmasının kaldırılması talep edilmiştir.

Daha sonra Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden yapılan çevre izni başvurusuna istinaden Hatay Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personeline süreç devam ettirilmiş olup; yapılan incelemelerde tesisin almış olduğu kapasiteye uygun çalıştığı, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerce sağlanması gereken tüm fiziksel şartları sağladığı, hammadde olarak kullanacağı mıcırın üzeri dahil dört tarafının kapalı alanda stoklandığı, çimentonun tamamen kapalı silolarda depolandığı, taşıyıcı bant ve konveyörlerin üzerinin kalıcı saç malzeme ile kapatılmış olduğu, ayrıca tesis zeminin tamamen betonarme olduğu, etrafının çevrili olduğu, ayrıca tüm tesiste pulverize su püskürtme sistemi kurulu olduğu ve toz indirilmesi yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca çevre izin süreci ve denetim süreci boyunca bu şartların korunması sağlanacaktır.

Hatay İli'nde Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) süreci mahkeme kararı ile durdurulan işletmeler bulunmakta olup, mahkeme kararı doğrultusunda hareket edilmektedir; ancak yatırımcı projede iptali gerektiren hususların ortadan kalkması ve projede gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra yatırımcının yasal olarak yeniden müracaatının önünde herhangi bir engel kalmamaktadır. Gelen başvurular mer'î mevzuat çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Bakanlığımızca tüm yargı kararları aksatılmadan ilgili birimlere tebliğ edilerek uygulanmakta olup, hukuki süreci devam etmesi gereken davalar da hukuk birimimiz tarafından takip edilmektedir.